

Ministerieel besluit houdende bescherming als monument van Voormalig gemeentehuis te DESSEL

DE VLAAMSE MINISTER VAN BESTUURSZAKEN, BINNENLANDS BESTUUR,
INBURGERING, TOERISME EN VLAAMSE RAND

Gelet op de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, gewijzigd bij bijzondere wet van 8 augustus 1988, inzonderheid artikel 6, § 1, l, 7;

Gelet op het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december 1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7 december 2001, 21 november 2003, 30 april 2004, 10 maart 2006 en 27 maart 2009;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 13 juli 2009 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse Regering, gewijzigd bij de besluiten van de Vlaamse Regering van 24 juli 2009, 4 december 2009, 6 juli 2010, 7 juli 2010, 24 september 2010, 19 november 2010, 13 mei 2011, 10 juni 2011, 9 september 2011 en 14 oktober 2011;

Gelet op het ministerieel besluit van 26 april 2011 houdende vaststelling van een ontwerp van lijst van als monument te beschermen Voormalig gemeentehuis, Markt 1 te DESSEL;

Gelet op de behandeling van de uitgebrachte adviezen en ingediende bezwaren door Onroerend Erfgoed Antwerpen op datum van 31 oktober 2011, zoals voorgelegd aan de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen;

Gelet op het advies van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen van 1 december 2011,

BESLUIT:

Artikel 1. Wordt beschermd, met inbegrip van de cultuurgooederen die er integrerend deel van uitmaken, zoals opgesomd in de lijst als bijlage van dit besluit, overeenkomstig de bepalingen van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december 1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7 december 2001, 21 november 2003, 30 april 2004, 10 maart 2006 en 27 maart 2009:

Wegens de historische, meer bepaald de architectuurhistorische, de artistieke en de sociaal-culturele waarde

- als monument

Voormalig gemeentehuis, gelegen te Dessel, Markt 1

bekend ten kadaster:

DESSEL, 1e afdeling, sectie B, perceelnummer 1473B2

zoals afgebakend op bijgevoegd plan

Art. 2. Het algemeen belang dat de bescherming verantwoordt, wordt door het gezamenlijk voorkomen en de onderlinge samenhang van de volgende intrinsieke waarden gemotiveerd:

Historische, meer bepaald architectuurhistorische waarde:

Door zijn inplanting met een oriëntatie naar het Marktplaatsje vormt het gemeentehuis van Dessel samen met de nabijgelegen St.-Niklaaskerk een beeldbepalend bouwwerk dat het centrum sterk domineert, structureert en karakteriseert.

Het gemeentehuis van Dessel (1932-1934) is exemplarisch voor de sinds 19de eeuw opkomende bouwtypologie van gemeentehuizen, in casu conceptueel als gemeentehuis opgetrokken in neostijl en naar ontwerp van de provinciale architect in functie.

Tegelijkertijd is het representatief voor het architecturale oeuvre van provinciaal bouwmeester Jules Taeymans (1872-1944). Het hoofdaccent van zijn werk lag bij de burgerlijke architectuur van vooral gemeentehuizen en scholen. Zijn gemeentehuizen zijn zijn meest karakteristieke werken waarbij hij steeds trouw bleef aan de neogotische, neotraditionele of meer eclectische vormtaal, veelal geïnspireerd op de lokale baksteenarchitectuur. Het gemeentehuis van Dessel, een later werk van Taeymans, verduidelijkt dat zelfs na de eerste wereldoorlog de architecten moeilijk loskomen van de symbolische band tussen gebouwtipe en stijl. De eclectische bouwstijl verenigt hier zowel neobarokke, neorenaissance als regionale elementen op een nogal eigenzinnige wijze tot een pittoresk geheel dat sterk aanleunt bij Nederlandse voorbeelden. Dergelijke interpretatie van de eclectische bouwstijl met sterk decoratief karakter komt meer voor in Taeymans' ontwerpen voor gemeentehuizen (o.m. het gemeentehuis van Meerle, 1910-1927, Poppel, 1903-1905). In Dessel uit dit zich vnl. in het samenspel van gevels en daken, gekenmerkt door een asymmetrische gevelindeling met klok-, tuit- en lijstgevels waaronder een voorgevel met traditioneel benadrukte inkom, bordes en dubbele trappartij, een excentrisch geplaatst torenvolume en verschillend uitgewerkte kozijnvensters. De grotendeels bewaarde planindeling met inkom, centrale gang, traphal, archiefkamer en voormalige raadzaal, deze laatste met bewaarde aankleding en inrichting, versterkt de ensemblewaarde van het geheel.

Artistieke waarde:

De combinatie van diverse geveltypes, muuropeningen, stijlelementen, dakvormen en een excentrisch geplaatst toren, maakt het Desselse gemeentehuis (1932-1934) tot een eclectisch geheel met een pittoresk karakter. Door een concentratie van de meeste van deze elementen in de voorgevel verwordt deze tot een 'pronkgevel' met een sterke decoratieve aanblik. De uit de bouwperiode grotendeels bewaard gebleven planindeling met nog enkele vertrekken, herkenbaar door hun bewaarde aankleding en inrichting, verleent het geheel een logische samenhang met een artistieke meerwaarde. De in

bijlage opgelijste cultuurgoederen maken integrerend deel uit van het monument en worden mee opgenomen in de bescherming.

Sociaal-culturele:

Het gemeentehuis van Dessel (1932-1934) is een representatief voorbeeld van een gemeentehuis uit het interbellum met een opvallende veruiterlijkte vormgeving binnen een gemeentelijke landelijke context als teken van burgerlijke macht. De ligging en oriëntatie van het gemeentehuis ten opzichte van het plein bestendigt de juxtapositie van (symbool van de) 'gemeentelijke overheid' versus (symbool van de) 'kerkelijke overheid', vertaald door de nabijgelegen kerk.

Art. 3. Met het oog op de bescherming zijn van toepassing:

De beschikkingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 november 1993 tot bepaling van de algemene voorschriften inzake instandhouding en onderhoud van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij besluit van de Vlaamse Regering van 23 juni 2006, 5 juni 2009 en 4 december 2009 en 10 juni 2011 (Belgisch Staatsblad 10 maart 1994, 22 augustus 2006, 18 september 2009, 11 januari 2010 en 2 augustus 2011).

Brussel,

21 FEB. 2012

Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering,
Toerisme en Vlaamse Rand

Geert BOURGEOIS